Lietas Nr. A420555512
Lietas arhīva Nr. AA43-0706-15/17

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2015. gada 14. jūlijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja I. Amona,
tiesneses S. Gintere un V. Zommere,

piedaloties pieteicējas SIA „Hoļda" pārstāvjiem /pers. C/, /pers. D/ un /pers. E/, un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvei /valsts amatpersona/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „Hoļda" pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2012. gada 20. septembra lēmuma Nr. 22.4.8/74705 atcelšanu, sakarā ar SIA „Hoļda" apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2014. gada 30. janvāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk arī – VID) Nodokļu kontroles pārvaldes Juridisko personu pirmā audita daļa pieteicējai SIA „Hoļda" veica pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN), valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu, iedzīvotāju ienākuma nodokļa no darba algām auditu par periodu no 2010. gada 1. janvāra līdz 2011. gada 31. augustam un uzņēmumu ienākuma nodokļa auditu par 2010. gadu. Ar VID ģenerāldirektora 2012. gada 20. septembra lēmumu Nr. 22.4.8/74705 (turpmāk – Lēmums) kā administratīvā akta galīgo noformējumu SIA „Hoļda" noteikts pienākums iemaksāt budžetā PVN Ls 5 404,90, nokavējumu naudu Ls 897,21, kā arī samazināts no budžeta atmaksājamais PVN par Ls 2 075,10 un noteikta kopīgā soda nauda Ls 1 122. Lēmumā norādīts turpmāk minētais.

[1.1] SIA „Hoļda" 2011. gada februāra PVN deklarācijā atskaitīja priekšnodokli Ls 7 480 apmērā saskaņā ar SIA „/Nosaukums A/" 2011. gada 9. februāra pavadzīmi Nr. IDS 110003 un 2011.gada 24. februāra pavadzīmi Nr. IDS 110006 par poligrāfijas iekārtu iegādi.

[1.2] Lai gan SIA „/Nosaukums A/" tika reģistrēta Uzņēmumu reģistrā un PVN maksātāju reģistrā, šā uzņēmuma vārdā tika noformētas pavadzīmes, tas neliecina, ka pavadzīmēs norādītā prece faktiski tika piegādāta SIA „Hoļda".

[1.3] Nav gūts apstiprinājums SIA „/Nosaukums A/" saimnieciskajai darbībai tās deklarētajā un pavadzīmēs norādītajā adresē /adrese A/. Pavadzīmēs norādītā preču izsniegšanas vieta (/adrese A/) no 2010. gada 13. novembra līdz 2011. gada 1. jūnijam reģistrēta kā SIA „/Nosaukums A/" juridiskā adrese (/adrese/). Saskaņā ar 2011. gada 8. aprīļa tematiskās pārbaudes rezultātiem (tematiskās pārbaudes akts Nr. 23.2.1/256) SIA „/Nosaukums A/" juridiskajā adresē nav sastopama, tās saimnieciskā darbība nav konstatēta. Uz SIA „/Nosaukums A/" juridisko adresi nosūtītā korespondence tika nosūtīta atpakaļ VID. Līdz ar to nav identificējama preču izsniegšanas vietas adrese.

[1.4] Nav gūts apstiprinājums preču transportēšanai no pavadzīmēs norādītās preču izsniegšanas vietas. Pavadzīmēs norādīto transportlīdzekļu /TL numurs/un /TL numurs/īpašnieku SIA /Nosaukums B/ un SIA /Nosaukums C/ amatpersonas paskaidrojumos VID noliedza transporta pakalpojumu sniegšanu attiecīgajā periodā. Pavadzīmēs nav norādīta informācija par preču pārvadātāju. Tādējādi nav gūts apstiprinājums preču transportēšanai no pavadzīmēs norādītās preču izsniegšanas vietas.

[1.5] Par darījumu norisi skaidru priekšstatu nevar gūt arī no /pers. L/ 2012.gada 9.maija paskaidrojuma. /pers. L/ noliedz pavadzīmēs uzrādītos darījumus ar SIA „Hoļda", jo darījumu laikā atradās Krievijā. Paskaidrojumam pievienota viņa pases kopija ar atzīmēm par robežas šķērsošanu. /pers. L/ neapstiprināja savu parakstu uz pavadzīmēm. Ņemot vērā minēto, nav pamata secināt, ka SIA „/Nosaukums A/" amatpersona piedalījās darījumu noformēšanā vai izpildē.

[1.6] SIA „/Nosaukums A/" 2011. gada februārī deklarēti divi darba ņēmēji (viens no tiem /pers. L/), savukārt /pers. L/ paskaidrojumā norādītais /pers. J/, kas nodarbojās ar preču transportēšanu, nav deklarēts kā SIA „/Nosaukums

A/" darba ņēmējs.

[1.7] SIA „/Nosaukums A/" /datums/izslēgta no VID ar PVN apliekamo personu reģistra sakarā ar PVN deklarāciju neiesniegšanu.

[1.8] SIA „/Nosaukums A/" juridiskajā adresē nav sasniedzama un tai sūtīto VID korespondenci nesaņem. 2011. gada 8. aprīlī tematiskās pārbaudes laikā uzņēmuma juridiskajā adresē tā pārstāvji netika sastapti un saimnieciskā darbība netika konstatēta.

[1.9] SIA „/Nosaukums A/" 2011. gada pirmā pusgada PVN deklarāciju VID neiesniedza, tādējādi nedeklarējot darījumus ar SIA „Hoļda". Savukārt 2010. gada ceturtā ceturkšņa PVN deklarācijā SIA „/Nosaukums A/" nav uzrādījusi piegādes un iegādes darījumus.

[1.10] Ņemot vērā minēto, VID rīcībā esošie SIA „Hoļda" deklarētos darījumus it kā apliecinošie dokumenti paskaidro tikai darījumu formālo pusi, bet nepierāda to faktisko esamību, t.i., preču saņemšanu no deklarētā darījumu partnera, kas ir viens no priekšnoteikumiem nodokļu maksātāja tiesībām uz priekšnodokļa atskaitīšanu.

[2] SIA „Hoļda" iesniedza tiesā pieteikumu par Lēmuma atcelšanu, kurā norāda turpmāk minēto.

[2.1] Lēmums ir pretrunā ar tiesību normām un ir balstīts uz nepatiesiem faktiem.

[2.2] Lēmums balstīts uz pieņēmumu, ka pieteicējas darījumi ar SIA „/Nosaukums A/" nav notikuši un PVN ir aprēķināts nepareizi, bet pieteicēja VID iesniedza paskaidrojumus, kas netika ņemti vērā.

[2.3] Pieteicēja nav pārkāpusi likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 8. un 10. pantā noteikto kārtību un ir veikusi nodokļu uzskaiti, priekšnodokļa atskaitīšanu, kā arī nodokļa aprēķināšanu un nomaksu atbilstoši likumā „Par pievienotās vērtības nodokli" un likumā „Par grāmatvedību" noteiktajai kārtībai, jo darījuma laikā gan pieteicēja, gan SIA „/Nosaukums A/" bija reģistrētas kā PVN maksātājas un atskaitāmā PVN priekšnodokļa summa tika aprēķināta atbilstoši pārdevēja iesniegtajiem nodokļu rēķiniem par piegādāto preci, kas pilnībā atbilst likuma „Par pievienoto vērtības nodokli" 8. panta $5.^1$ daļas prasībām.

[2.4] Pieteicēja ir izpildījusi nosacījumus priekšnodokļa atskaitīšanai, kas noteikti Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta (turpmāk – Augstākā tiesa) 2007. gada 12. aprīļa sprieduma Nr. SKA-125 9. punktā.

[2.5] VID audita laikā tika iesniegti visi maksājumu apliecinošie dokumenti, kā arī bija pieejamas pamatlīdzekļu uzskaites kartītes, kas atspoguļo apstrīdētajā darījumā iegādāto pamatlīdzekļu pieņemšanu uzskaitē SIA „Hoļda". Apstāklis, ka preču pārdevējs ir norādījis preču pavadzīmē nekorektus preču piegādātāja adreses rekvizītus, nav pamats pieņēmumam, ka noticis normatīvajiem aktiem neatbilstošs darījums. Saskaņā ar līguma nosacījumiem par preces piegādi bija atbildīgs preces pārdevējs SIA „/Nosaukums A/" un minētie pamatlīdzekļi tika piegādāti pieteicējai struktūrvienības adresē /adrese B/, kur tie tika pieņemti un nodoti ekspluatācijā.

[2.6] Pieteicējai nav pienākuma un tiesību pārbaudīt, vai preces pārdevējam ir līgumsaistības ar piegādātāju. Veicot darījumu, ir ievērotas visas Civillikumā noteiktās prasības. Pieteicēja nevar uzņemties atbildību par sniegto informāciju, kur piegādātā prece ir iekrauta transportlīdzeklī, jo tā veic tikai tā izkraušanu un piegādātās preces pieņemšanu savas struktūrvienības adresē.

[2.7] Apstāklis, ka preču pavadzīmēs tiek norādīts transportlīdzeklis, kura īpašnieks apgalvo, ka šādu pakalpojumu nav sniedzis, nav pamats secinājuma izdarīšanai, ka iegādātās iekārtas uzņēmumā neatrodas. Tās jebkurā brīdī var apskatīt.

[2.8] Ņemot vērā likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 8. pantā noteikto, piegāde ir notikusi, jo pieteicēja saņēma iekārtas no SIA „/Nosaukums A/". Darījums ir uzskatāms par notikušu, jo SIA „/Nosaukums A/" saņēma atlīdzību par iekārtām pēc izrakstītā nodokļu rēķina. Darījumu atzīt par nenotikušu nav pamata, jo piegādātās iekārtas tiek izmantotas ražošanā.

[2.9] Pieteicēja godprātīgi aprēķina un maksā nodokļus, citi pārkāpumi tās darbībā auditā nav atklāti un pieteicējai nav jācieš zaudējumi, ja darījuma partneris ir negodprātīgs pret valsti.

[2.10] VID nav kritiski vērtējis /pers. L/ paskaidrojumus, jo SIA „/Nosaukums A/" saņēma samaksu par piegādātajām iekārtām un nav atskaitījusi to atpakaļ kā kļūdaini saņemtu, līdz ar to darījumu ir atzinusi.

[2.11] Pieteicēja nav atbildīga par to, ka SIA „/Nosaukums A/", nenoformējot darba attiecības, nodarbināja /pers. J/. Turklāt SIA „/Nosaukums A/" ir tiesības slēgt darījumus caur likumisko pārstāvju vietniekiem. Šādām darbībām nav nepieciešama rakstveida forma un pilnvarojuma līgumu var noslēgt arī klusējot.

[2.12] Pieteicēja nav tiesīga pārbaudīt, vai darījuma partneris kārto grāmatvedību un savlaicīgi nodod pārskatus VID. Turklāt /pers. L/ paskaidrojumā ir norādījis, ka visi darījumi ir atspoguļoti grāmatvedībā, pretēji VID norādītajam, ka SIA „/Nosaukums A/" deklarācijas un atskaites nav nodevusi.

[2.13] /pers. L/ paskaidrojumā apgalvo, ka pretenziju par VID apstrīdēto darījumu nebija, savukārt pieteicēja iesniedza VID vienošanos par pretenziju un parāda noregulēšanu.

[2.14] Pieteicēja lūdza Rīgas Tehniskās universitātes Inženierekonomikas un vadības fakultātes Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūtu sniegt skaidrojumu par nodokļu tiesību piemērošanas aspektiem. Tā atzinums apstiprina pieteicējas argumentus.

[3] VID paskaidrojumos pieteikumu uzskata par nepamatotu, atsaucas uz Lēmumā minētajiem argumentiem un papildus norāda turpmāk minēto.

[3.1] VID pierādījumus vērtēja kopsakarā, pretēji pieteicējas apgalvotajam auditā nav apstiprinājies preču saņemšanas fakts no SIA „/Nosaukums A/". Šajā lietā jāņem vērā Augstākās tiesas 2007. gada 4. janvāra spriedumā Nr. SKA-8/2007, 2007. gada 11. janvāra sprieduma Nr. SKA-22/2007 9. punktā, 2007. gada 11. janvāra sprieduma lietā Nr. 27/2007 9. punktā, 2007. gada 14. maija spriedumā Nr. SKA-171/2007 un 2007. gada 14. jūnija spriedumā Nr. SKA-249/2007 secinātais.

[3.2] Grāmatvedības reģistros ir iespējams iegrāmatot arī reāli nenotikušus darījumus vai darījumus, kas ir notikuši ar citu, nevis dokumentos norādīto personu, un uz šo dokumentu pamata ir iespējams nepamatoti izmantot priekšnodokļa atskaitīšanas tiesības vai pieprasīt nodokļu pārmaksas atmaksāšanu. VID ir pienākums veikt pārbaudes, lai pārliecinātos par darījumu īstumu, un, ja tā rīcībā ir pierādījumi par to, ka darījums nav noticis, papildus aprēķināt nodokļus un uzlikt soda naudu.

Ņemot vērā, ka netika gūts apstiprinājums pieteicējas grāmatvedības reģistros iegrāmatoto darījumu ar SIA „/Nosaukums A/" faktiskajai esamībai, VID pamatoti secināja, ka ieraksti pieteicējas grāmatvedības reģistros veikti, izmantojot nepatiesu informāciju saturošus rēķinus.

VID pienākums šaubu gadījumā noskaidrot rēķinā norādītās informācijas atbilstību faktiski notikušam darījumam izriet no likuma „Par nodokļiem un nodevām" 18. panta. Nodokļu rēķins nav neapstrīdams dokuments darījuma fakta pierādīšanai, ja lietā iegūtie pierādījumi liecina par pretējo.

VID veic kontroli pār publisko tiesību normu izpildi un ievērošanu, proti, kontrolē nodokļu maksātāju pienākumu izpildi, kas tiem noteikts publisko tiesību normās. Tādējādi persona var stāties darījuma attiecībās, ievērojot Civillikuma normas un privāttiesību principus, taču priekšnodokļa atskaitīšanai ir jāievēro publisko tiesību normās ietvertie priekšnoteikumi.

[3.3] Komersantam ir brīvas iespējas izvēlēties darījumu partneri, taču tam ir jāizvērtē, kādus riska elementus ietver darījums, kurā tas iesaistās. Tā kā priekšnodokļa atskaitīšana ir tiesība, nevis pienākums, ko var izmantot, tikai ievērojot pienācīgu rūpību un vērību, nodokļu maksātājam ir jāpārliecinās par tādu apstākļu esamību, kuri dod tiesības uz priekšnodokļa atskaitījumiem. Komersantam ir pietiekamas iespējas iegūt informāciju par darījumu partneri un tā piedāvātajām precēm un pakalpojumiem, bet šaubu gadījumā vienmēr ir iespēja izvēlēties citu sadarbības partneri, par kura darbības principiem ir pārliecība.

Konkrētajā gadījumā pieteicēja nebija izdarījusi visu saprātīgi iespējamo, lai pārbaudītu darījumu partneru identitāti, lai samazinātu risku, ka tā noslēdz darījumu ar tādām personām, kas rīkojas krāpnieciskos nolūkos.

[3.4] Rīgas Tehniskas universitātes Inženierekonomikas un vadības fakultātes Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūta skaidrojums ir vērtējams tikai kā vispārīgs viedoklis par uzdoto jautājumu, jo saskaņā ar likuma „Par Valsts ieņēmumu dienestu" 8. panta 7. punktu VID konsultē nodokļu maksātājus nodokļu normatīvo aktu piemērošanas jautājumos, kuri attiecas uz konkrēto nodokļu maksātāju. Ņemot vērā, ka konkrētajā gadījumā ekspertīzi tiesa nebija noteikusi, pieteicējas iesniegtais ekonomikas doktora profesora K. Ketnera viedoklis nav uzskatāms par eksperta atzinumu Administratīvā procesa likuma 181. panta izpratnē, bet par rakstveida pierādījumu.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2014. gada 30. janvāra spriedumu pieteikums noraidīts. Spriedumā norādīts turpmāk minētais.

[4.1] Tiesa konstatēja, ka lietā ir strīds par to, vai pieteicējas deklarētie darījumi ar SIA „/Nosaukums A/" ir faktiski notikuši un līdz ar to, vai pieteicējai bija tiesības par šiem darījumiem atskaitīt priekšnodokli.

[4.2] Tiesa secināja, ka no likuma „Par grāmatvedību" 2. panta pirmajā un otrajā daļā un 7. panta pirmajā daļā noteiktā secināms, ka uzņēmuma grāmatvedība ir jākārto tā, lai no tās varētu gūt skaidru priekšstatu par konkrētā uzņēmuma darījumiem, to norisi, tostarp, grāmatvedībā ir jāatrodas dokumentiem, kas satur nepieciešamo informāciju par darījumiem. Tāpēc dokumentus, kuros norādīta nepatiesa informācija, nevar atzīt par ticamu darījumu esamību apliecinošu dokumentu, neskatoties uz to, kura persona ir vainojama nepatiesas informācijas uzrādīšanā.

[4.3] Tiesa konstatēja, ka tiesu judikatūrā ir nostiprinājusies atziņa, ka atbilstoši likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10. panta pirmās daļas 1. punktam preču piegādes vai pakalpojumu sniegšanas gadījumā personai ir tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu vienīgi tad, ja ir ievēroti šādi priekšnoteikumi:

1) persona ir reģistrēta VID kā ar PVN apliekamā persona;

2) tā samaksājusi nodokļa rēķinu par pakalpojumu vai saņēmusi preci un atbilstošu nodokļa rēķinu;

3) prece vai pakalpojums saņemts no citas ar PVN apliekamās personas, kas atbilstošā kārtībā reģistrēta VID;

4) saņemtā prece vai pakalpojums tiek izmantots savu ar PVN apliekamo darījumu nodrošināšanai, tas ir, tiek radīta jauna ar PVN apliekamā prece vai pakalpojums.

Tādējādi, lai varētu izmantot tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu, nodokļu rēķiniem ir jāatbilst faktiski notikušiem darījumiem. Proti, gan grāmatvedības attaisnojuma dokumentiem ir jāatbilst tiesību normās noteiktajām prasībām, gan pašiem darījumiem ir jābūt faktiski notikušiem.

[4.4] Tiesa konstatēja, ka SIA „/Nosaukums A/" vārdā noformētajās 2011. gada februāra pavadzīmēs norādīto transportlīdzekļu /TL numurs/un /TL numurs/ īpašnieki ir attiecīgi SIA /Nosaukums B/ un SIA /Nosaukums C/. SIA /Nosaukums B/ amatpersona 2012. gada 12. aprīļa paskaidrojumā norādīja, ka uzņēmums 2011. gada februārī nav sniedzis transporta pakalpojumus. Pakalpojumi sniegti no 2011. gada aprīļa *(lietas 29. lapa)*. SIA /Nosaukums C/ amatpersona paskaidrojumos VID noliedza transporta pakalpojumu sniegšanu attiecīgajā periodā, jo automašīna nebija tehniskā kārtībā un nebija samaksāts ceļa nodoklis, kā arī viņš kā šoferis nestrādāja *(lietas 31. lapa)*. Ievērojot minēto, tiesa atzina par pamatotu VID secinājumu, ka nav gūts preču pārvadāšanas jeb transportēšanas apstiprinājums no SIA „/Nosaukums A/" vārdā izrakstītajās pavadzīmēs norādītās preču izsniegšanas vietas.

[4.5] Tiesa konstatēja, ka no SIA „/Nosaukums A/" amatpersonas /pers. L/ 2012. gada 9. maija paskaidrojuma VID izriet, ka /pers. L/ noliedz pavadzīmēs uzrādīto darījumu ar pieteicēju veikšanas faktu, jo darījumu veikšanas laikā atradies Krievijā. /pers. L/ paskaidrojumam pievienota pases kopija ar atzīmēm par robežas šķērsošanu. Turklāt /pers. L/ nevarēja apstiprināt sava pašrocīgā paraksta esību uz VID uzrādītajām uzņēmuma vārdā noformētajām pavadzīmēm. No minētā tiesa secināja, ka SIA „/Nosaukums A/" amatpersona nav piedalījusies darījumu ar pieteicēju noformēšanā vai izpildē, un darījumi ar pieteicēju faktiski nav notikuši.

[4.6] Tiesa konstatēja, ka saskaņā ar VID rīcībā esošo informāciju SIA „/Nosaukums A/" 2011. gada februārī deklarēti divi darba ņēmēji (viens no tiem - uzņēmuma amatpersona /pers. L/), savukārt /pers. I/paskaidrojumā norādītā persona, kas nodarbojās ar preču transportēšanu, /pers. J/ nav deklarēts kā SIA „/Nosaukums A/" darba ņēmējs. Turklāt SIA „/Nosaukums A/" PVN deklarācijā par 2011. gadu darījumus ar pieteicēju nav deklarējusi, PVN deklarāciju par 2011. gadu VID nav iesniegusi. Ievērojot minēto, tiesa atzina, ka ir pamats apšaubīt, ka tieši SIA „/Nosaukums A/" piegādājusi pieteicējai preču pavadzīmēs norādītās preces.

[4.7] No pieteicējas pārstāvja paskaidrojumiem tiesas sēdē izriet, ka pieteicēja nav slēgusi rakstveida līgumu ar SIA „/Nosaukums A/", savukārt pieteicējas 2011. gada 30. maija vienošanās jeb pretenzijā ir atsauce uz 2011. gada 12. janvāra līgumu Nr. 16/2011 LV. Minētais apstāklis, tiesas ieskatā, cita starpā arī dod pamatu apšaubīt pieteicējas deklarēto darījumu ar SIA „/Nosaukums A/" faktisko norisi.

[4.8] Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa secināja, ka pieteicējas deklarētos darījumus it kā apliecinošie dokumenti paskaidro tikai darījumu formālo pusi, savukārt nepierāda to faktisko norisi - preču saņemšanu no deklarētā darījumu partnera, kas ir viens no priekšnoteikumiem nodokļu maksātāja tiesībām uz priekšnodokļa atskaitīšanu.

Tiesa atzina, ka katra no argumentiem atsevišķa apstrīdēšana no pieteicējas puses ir iespējama, tomēr visu minēto apstākļu nejauša sakritība ir maz ticama, tādējādi tiesa secināja, ka ir konstatējams pieteicējas ļaunprātīgs nolūks priekšnodokļa atskaitīšanai. Tiesa atzina, ka VID pamatoti ierobežoja pieteicējas tiesības 2011. gada februāra PVN deklarācijā veikt priekšnodokļa atskaitījumus par darījumiem ar SIA „/Nosaukums A/".

[4.9] Tiesa citēja likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 35. panta pirmo daļu, likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32. panta pirmo un trešo daļu, $32.^3$ panta pirmo un trešo daļu un 29. panta otro daļu un atzina, ka VID pamatoti pieteicējai par papildu nomaksai budžetā aprēķināto PVN Ls 5 404,9 aprēķināja soda naudu Ls 1 621,47 un nokavējuma naudu Ls 897,21, kā arī par samazināto no budžeta atmaksājamo PVN par Ls 2 075,1 pamatoti aprēķināja soda naudu Ls 622,53.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas spriedumu pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību, atsaucoties uz pieteikumā minētajiem argumentiem. Papildus pieteicēja norāda turpmāk minēto.

[5.1] Nav pamatots spriedumā norādītais, ka pieteicēja apstrīdēto darījumu atspoguļošanai grāmatvedībā nevar izmantot darījumus ar SIA „/Nosaukums A/" apstiprinošus dokumentus.

[5.2] No darījuma veikšanas brīdī spēkā esošajām tiesību normām neizrietēja pieteicējas pienākums pārbaudīt VID minētos faktus, tādēļ priekšnodokļa atskaitīšanas un izmaksu noteikšanas tiesības liegtas nepamatoti.

[5.3] Tiesa nepareizi piemēroja likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10. panta pirmās daļas 1. punktu, jo konstatētie apstākļi neļauj secināt, ka pieteicēja nav saņēmusi pamatlīdzekļus no SIA „/Nosaukums A/". Tieši pretēji, tiesa atzina, ka VID nav apšaubījis iegādāto iekārtu pastāvēšanu.

[5.4] /pers. L/ paskaidrojumā VID norādīja, ka pretenziju par VID apstrīdēto darījumu nebija, taču pieteicēja iesniedza VID vienošanos par pretenziju un parāda noregulēšanu. Tiesa nepamatoti šo vienošanos apšaubīja, jo sākotnējais darījums tika slēgts, pamatojoties uz mutvārdu vienošanos. Vēlāk, atklājot nepilnības piegādēs, ar /pers. L/ tika noslēgta vienošanās par pretenziju noregulējumu.

Tiesa nepamatoti norādīja, ka pieteicēja nav slēgusi rakstveida līgumu ar SIA „/Nosaukums A/", jo 2011. gada 12. janvārī tika noslēgts līgums, kuru SIA „/Nosaukums A/" nepildīja.

[5.5] Tiesa neņēma vērā Augstākās tiesas 2013. gada 7. maija spriedumā Nr. SKA-14/2013 ietvertās atziņas.

[5.6] Tiesa liecinieka /pers. L/ liecību nevērtēja kritiski, tā nav attiecināma uz maksājumu veikšanu SIA

„/Nosaukums A/". Pieteicējas pienākumos neietilpst transporta pakalpojumu iespējamības pārbaude.

[5.7] Tiesa nekritiski izmantoja /pers. L/ paskaidrojumus, lai gan tie ir pretrunīgi.

[5.8] Sagatavojot spriedumu, tiesa nav izmantojusi Eiropas Savienības Tiesas praksi līdzīgās lietās *(skat. Eiropas Savienības Tiesas 2012. gada 6. decembra spriedumu lietā Nr. C-285/11 Bonik 45. punktu un 2013. gada 31. janvāra sprieduma lietā Nr. C-643/11 LVK-56 64. punktu, 2013. gada 28. februāra rīkojuma lietā Nr. C-563/11 Forvards V 35. punktu)*. PVN administrācija nevar apstāties pie konstatējuma, ka darījuma partneris faktiski darījumu nevarēja veikt resursu vai fiktīvā rakstura dēļ. Arī tiesa savā argumentācijā nevar ar to aprobežoties.

[5.9] Tiesas un VID pieņēmumi balstīti uz nepatiesiem faktiem un pieņēmumiem.

[5.10] Nepamatota ir tiesas norāde, ka pieteicējai, veicot darījumus ar SIA „/Nosaukums A/", bija ļaunprātīgs nolūks priekšnodokļa atskaitīšanai. SIA „Hoļda" kopš 1994. gada pilda saistības pret valsts budžetu un nav pārkāpusi grāmatvedības uzskaites noteikumus, to apliecina audita rezultāti. Tai nav konstatēti nodokļu uzskaites un aprēķinu pārkāpumi, izņemot pārsūdzēto uzrēķinu.

[6] VID paskaidrojumos norāda, ka apelācijas sūdzība nav pamatota, pirmās instances tiesa pierādījumus izvērtēja pareizi.

[7] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvji uzturēja apelācijas sūdzību un lūdza pieteikumu apmierināt, VID pārstāve apelācijas sūdzību neatzina un lūdza pieteikumu noraidīt.

Motīvu daļa

[8] Noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[9] Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa pārsūdzētā sprieduma [4.1] - [4.3] punktā ir pareizi identificējusi strīdus jautājumu, konstatējusi piemērojamās tiesību normas un pareizi atsaukusies uz tiesu judikatūru līdzīgās lietās. Līdz ar to apgabaltiesa šos secinājumus neatkārto.

[10] Apgabaltiesa konstatē, ka VID secinājums par to, ka pieteicēja pavadzīmēs norādītās iekārtas nav saņēmusi no SIA „/Nosaukums A/", pamatā ir balstīts uz /pers. L/ paskaidrojumu un pierādījumiem par pavadzīmēs iekļauto nepatieso informāciju par preces pārvadājušajiem transportlīdzekļiem.

[11] /pers. L/ 2012. gada 9. maija paskaidrojumā VID (*lietas 98. -101. lapa*) norādīja, ka ir bijis SIA „/Nosaukums A/" amatpersona, iesniedza dokumentus reģistrā firmas atvēršanai un iesniedza dokumentus notāram izskatīšanai. Bija pagaidu konts Hipotēku bankā, pēc tam atvēra pastāvīgo kontu Citadeles bankā. Darījumi tika veikti, izmantojot interneta banku. Nevienam nav devis pilnvaru vadīt uzņēmumu. Uzņēmums nodarbojās ar starpniecību un telpu remontu. Sākotnēji bija pieņemti divi darbinieki, pēc tam vēl divi, darbinieku vārdus un uzvārdus neatceras, instrumentus un aprīkojumu nomāja /adrese C/. Darījumu partnerus /pers. L/ nemeklēja, draugs palīdzēja meklēt partnerus. Sludinājumus internetā nav publicējis. /pers. L/ kā galveno preču un pakalpojumu saņēmēju norāda „Hoļda". Neatceras, kādas iekārtas atveda un pie kā pasūtīja. Pircējus un klientus palīdzēja meklēt draugs, nezina, kā viņš to darīja, /pers. L/ nepublicēja sludinājumu internetā par iekārtu pārdošanu. Līgumus sastādīja /pers. J/, viņš sagatavoja pamatdokumentus. Slēdzot darījumus, tikās aci pret aci, /pers. J/ vienojās par tikšanos un kopā parakstīja dokumentus. Viņi brauca uz objektiem, skatījās darba kvalitāti - vai sienas ir līdzenas, vai tapetes pareizi uzlīmētas. Pavadzīmes sūtīja kopā ar preci. Izmantoja pagaidu darbiniekus, līgumi bija. Par firmu SIA „Hoļda" /pers. L/ neatceras, no kā pirka preci firmas vajadzībām un kādu preci pārdeva. Preces transportēšanu veica /pers. J/. Nezina, kur atrodas firmas birojs. SIA „Hoļda" birojā nav bijis. Pretenziju par iekārtu piegādi nebija. Nezina, cik pasūtījumi tika veikti. Uz norādītajiem darījumiem un pavadzīmēm paraksts, nav pārliecināts, ka ir viņa, nav slēdzis darījumus pēc uzrādītajām pavadzīmēm. Norādīto darījumu laikā atradās Krievijā.

No minētā paskaidrojuma apgabaltiesa secina, ka /pers. L/ vispārīgi VID apstiprināja saimnieciskās darbības veikšanu SIA „/Nosaukums A/" vārdā, /pers. L/ arī ir norādījis uz SIA „Hoļda" kā SIA „/Nosaukums A/" galveno preču un pakalpojumu saņēmēju. Tajā pašā laikā SIA „/Nosaukums A/" saimniecisko darbību viņš ir aprakstījis samērā vispārīgi, kas rada šaubas par faktiski notikušu uzņēmējdarbību. Šīs šaubas pastiprina arī tas, ka par konkrētiem darījumiem ar SIA „Hoļda" /pers. L/ nevarēja pastāstīt, norādot, ka tos neatceras, lai gan paskaidrojums sniegts tikai mazliet vairāk kā gadu pēc darījumu noformēšanas un darījumu summas bija lielas, kā arī /pers. L/ norādītais, ka par savu parakstu uzrādītajās SIA „Hoļda" pavadzīmēs nav pārliecināts, norādīto darījumu laikā atradās Krievijā. Tādējādi secināms, ka kopumā /pers. L/ paskaidrojums darījuma norisi ar pieteicēju neapstiprina, taču kopumā šis paskaidrojums ir pretrunīgs un tikai no tā nav iespējams izdarīt skaidrus secinājumus par SIA „/Nosaukums A/" darījumiem ar pieteicēju.

[12] Tiesa konstatē, ka /pers. L/ paskaidrojumam pievienotā pases kopija ir samērā grūti salasāma tās sliktās kvalitātes dēļ, par to tiesa pārliecinājās, iepazīstoties arī ar tiesā iesniegto VID rīcībā esošo pases kopijas eksemplāru. No /pers. L/ atzīmēm uz šīs kopijas par iebraukšanu un izbraukšanu, vērtējot šīs atzīmes kopsakarā ar salasāmajiem Krievijas robežkontroles zīmogiem, apgabaltiesa secina, ka /pers. L/ pats ir norādījis, ka nebija Latvijā laikā no 2011. gada 2. februāra

līdz 6. februārim, laikā no 2011. gada 14. februāra līdz 2011. gada 6. martam, laikā no laikā no 15. marta līdz 19. martam, laikā no 23. marta līdz 14. aprīlim un laikā no 18. aprīļa līdz 28. maijam. Precīzi pārbaudīt šos /pers. L/ paskaidrojumus tiesai nav iespējams, no pases kopijā esošajiem Krievijas robežkontroles zīmogiem to sliktās kvalitātes dēļ iespējams tikai pieņemt, ka tie apliecina /pers. L/ iebraukšanu Krievijā caur Pitalovu /pers. L/ norādītajos datumos un izbraukšanu no Krievijas viņa norādītajos datumos. No Valsts robežsardzes atbildes (*lietas 146. lapa*) uz tiesas pieprasījumu izriet, ka /pers. L/ robežas šķērsošanas faktu 2011. gada februārī tā nav reģistrējusi. Papildus Valsts robežsardze norādīja, ka kopš 2004. gada 1. maija tā vairs neveic datorizēto robežkontroli Eiropas Savienības pilsoņiem un viņu transportlīdzekļiem, tostarp Latvijas pilsoņiem un nepilsoņiem, tā tiek piemērota tikai atsevišķos gadījumos, pamatojoties uz riska analīzes rezultātiem. No Iedzīvotāju reģistra datu bāzē iekļautajām ziņām par /pers. L/ apgabaltiesa konstatēja, ka viņam /datums/ir izdota jauna pase, līdz ar to tiesai /pers. L/ iepriekšējās pases kopiju iegūt vairs nav iespējams. Apgabaltiesai nav izdevies arī panākt /pers. L/ ierašanos uz tiesas sēdi liecību sniegšanai, jo lēmumu par viņa piespiedu atvešanu policijai nebija iespējams izpildīt.

Ņemot vērā minēto, apgabaltiesa no /pers. L/ VID iesniegtās pases kopijas var pieņemt, ka /pers. L/, iespējams, Latvijā atradās 2011. gada 9. februāra pavadzīmes noformēšanas laikā, savukārt otras - 2011. gada 24. februāra pavadzīmes noformēšanas laikā, viņš Latvijā neatradās. Taču drošu secinājumu par to no tiesas rīcībā esošās informācijas nav iespējams izdarīt.

[13] Pieteicējas pārstāvis /pers. C/ audita laikā par darījumiem ar SIA „/Nosaukums A/" paskaidroja, ka internetā ir meklējis specifiskas iekārtas – lietotu laminatoru ar transportiera lentu. Ar viņu sazinājās /pers. F/, ar kuru 2010. gada beigās tikās /pers. C/ birojā /adrese B/. /pers. F/ iedeva iekārtu sarakstu, kuras viņš var piegādāt. /pers. C/ interesēja dažas iekārtas, un viņš tās pasūtīja. /pers. F/ teica, ka daļu iekārtu var piegādāt ātri, bet daļu nepieciešams gaidīt. Viņi saskaņoja piegādes noteikumus un laiku. Iekārtu piegāde notika /pers. C/ uzņēmuma iekšējā teritorijā, kurā vienmēr tiek pieņemtas kravas no piegādātājiem. Izkraušana notiek ar elektroiekrāvēju palīdzību. Izkraušanu veic uzņēmuma darbinieki /pers. A0/ un /pers. AA/. Parasti, kad tiek piegādāta prece, dokumenti tiek nodoti atbildīgajai personai, šajā gadījumā to pārbaudīja /pers. D/. Viņš zvana /pers. C/ un /pers. C/ dod rīkojumu par preču pieņemšanu, pārbaudot cenas un daudzumus. /pers. D/ parakstīja dokumentus, ceha darbinieki izkrāva iekārtas, tālāk iekārtas tika pieslēgtas un notika komplektācijas un palaišanas pārbaude. Iepērkot preces no piegādātājiem Latvijā, preču piegādi organizē un apmaksā piegādātājs. Arī šajā gadījumā preču iekraušanu un piegādi organizēja un apmaksāja piegādātājs. Izkraušanu organizēja un veica /pers. C/ uzņēmums.

Pieteicējas pārstāvis /pers. D/ tiesas sēdē paskaidroja, ka 2011. gada 9. un 24. februāra pavadzīmes pieteicējai tika atvestas kopā ar iekārtām jau parakstītas. Pieteicējas darbinieki nepārbaudīja to, vai iekārtas atveda tieši ar pavadzīmēs norādītajiem transportlīdzekļiem, galvenā uzmanība tika pievērsta pašām iekārtām.

Pieteicējas pārstāvis /pers. C/ tiesas sēdē apstiprināja, ka pirmā tikšanās ar /pers. L/ notika 2010. gada decembrī pieteicējas birojā, tās laikā /pers. C/ izvēlējās pasūtāmās iekārtas. 2011. gada 12. janvāra līgums attiecas uz iekārtas piegādi, kas netika piegādāta, bet pieteicējai tika piedāvātas citas iekārtas, kas pieteicējai bija nepieciešamas un par ko tika noformētas 2011. gada 9. un 24. februāra pavadzīmes. Tajās norādītās iekārtas tika piegādātas, pieteicēja tās lieto. Pēc iekārtu saņemšanas izrādījās, ka tām ir trūkumi, kurus SIA „/Nosaukums A/" nevarēja novērst, tāpēc radās strīds. Pieteicēja pretenzijas rakstveidā izteica 2011. gada 15. aprīļa vēstulē, bet 2011. gada 30. maijā ar SIA „/Nosaukums A/" tika noslēgta vienošanās.

Izvērtējot minēto līgumu, tam atbilstošo rēķinu, pretenziju un vienošanos (*lietas 161. - 164. lapa un 64. lapa*), apgabaltiesa secina, ka no tiem izriet, ka pieteicēja ar SIA „/Nosaukums A/" bija vienojusies par lietotas iespiedmašīnas piegādi līdz 2011. gada 15. martam, pieteicēja par to apņēmās pirms iespiedmašīnas piegādāšanas samaksāt SIA „/Nosaukums A/" avansā Ls 50 000, kā arī apņēmās maksāt kavējuma naudu 0,6 procentu apmērā no līguma summas par katru nokavēto dienu gadījumā, ja minētā summa termiņā netiek samaksāta. Savukārt SIA „/Nosaukums A/" apņēmās maksāt kavējuma naudu 0,6 procentu apmērā no līguma summas par katru nokavēto dienu, ja iekārta netiek piegādāta līgumā noteiktajā termiņā.

No pieteicējas paskaidrotā izriet, ka avansu tā nesamaksāja un minētā iekārta netika piegādāta, tāpēc pieteicēja uzskatīja, ka tai no SIA „/Nosaukums A/" pienākas kavējuma procenti, bet, tā kā pieteicēja uzreiz nebija samaksājusi par iekārtām, kas piegādātas ar 2011. gada 24. februāra pavadzīmi, un tajās vēlāk tika atklāti defekti, tika slēgta vienošanās par ieskaitu. Tādējādi 2011. gada 24. februāra pavadzīme caur banku ir apmaksāta tikai Ls 6 000 apmērā, minētais izriet arī no bankas izziņas (*lietas 65. lapa*). Tā kā VID ne audita laikā, ne Lēmumā, ne arī tiesā nav apšaubījis to, ka pieteicēja samaksu par 2011. gada 9. februārī un 24. februārī piegādātajām precēm ir veikusi, arī tiesai nav pamata apšaubīt to, ka samaksa par pavadzīmēs norādītajām precēm ir veikta.

[14] Vienlaikus, izvērtējot iepriekš minēto līgumu, pretenziju un vienošanos, kopsakarā ar pieteicējas pārstāju paskaidrojumiem un /pers. L/ paskaidrojumu VID, tiesa secina, ka ir apšaubāma pieteicējas un SIA „/Nosaukums A/" noslēgto darījumu ekonomiskā būtība un līdz ar to arī faktiskā esamība.

Tiesas ieskatā nav loģiski izskaidrojams tas, kāpēc pieteicēja uzticējās tobrīd 22 gadus vecajam /pers. L/, kurš tika uzmeklēts internetā un pieteicējas amatpersonām iepriekš nebija pazīstams, jo viņš pārstāvēja komercsabiedrību, ar kuru pieteicēja iepriekš nebija sadarbojusies. Šādos apstākļos pieteicēja ir parakstījusi līgumu par iekārtu piegādi par ievērojamu naudas summu - Ls 50 000, paredzot pilnīgu līguma summas priekšapmaksu. Tiesa nesaskata arī loģisku izskaidrojumu tam, kāpēc pieteicēja pēc 2011. gada 12. janvāra līgumā norādītās Ls 50 000 vērtās iekārtas nepiegādāšanas nolēma no SIA „/Nosaukums A/" iegādāties vairākas citas iekārtas, turklāt bez jelkāda līguma noslēgšanas un tādējādi bez jebkādām

rakstiskām garantijām no SIA „/Nosaukums A/" puses par piegādājamo iekārtu kvalitāti. Tā kā pieteicējai 2011. gada 9. februāra un 24. februāra pavadzīmju noformēšanas laikā bija zināms, ka sākotnēji pasūtīto iekārtu Ls 50 000 vērtībā SIA „/Nosaukums A/" tai nepiegādās, turklāt pieteicēja uzskatīja, ka saskaņā ar noslēgto līgumu tai no SIA „/Nosaukums A/" šajā sakarā jau pienākas maksājumi Ls 22 800 apmērā, pieteicējas rīcība nav loģiski pamatota. Pieteicējas paskaidrotais, ka 2011. gada 9. un 24. februāra darījumos nebija paredzēta priekšapmaksa, šādu rīcību neizskaidro, jo no pieteicējas pārstāvju paskaidrotā neizriet, ka iekārtu kvalitāte būtu pārbaudīta jau to piegādes brīdī.

No /pers. C/ paskaidrotā tiesas sēdē izriet, ka piegādātajām iekārtām vēlāk tika konstatēti defekti, tāpēc samaksa caur banku netika veikta pilnā apmērā un tika noslēgta vienošanās. Taču apgabaltiesa konstatē, ka no vienošanās teksta tas neizriet. Vienošanās tekstā ir norādīts, ka pieteicējai ir parāds pret SIA „/Nosaukums A/" Ls 18 888 apmērā, kas ir neapmaksātā daļa par 2011. gada 24. februāra pavadzīmi. Tātad vienošanās nebija saistīta ar pieteicējas iebildumiem par tai piegādāto iekārtu kvalitāti. Saskaņā ar vienošanās tekstu SIA „/Nosaukums A/" to noslēdza tikai tāpēc, ka tā atzina savu parādu pret pieteicēju Ls 22 800 apmērā, kaut gan Ls 50 000 no pieteicējas tā nebija saņēmusi. Šāds vienošanās noslēgšanas pamatojums tiesas vērtējumā nav loģisks. Visupirms tieši pieteicēja nebija izpildījusi savu pienākumu samaksāt SIA „/Nosaukums A/" avansu ļoti lielā apmērā par piegādājamo iekārtu un tādējādi SIA „/Nosaukums A/" radās tiesības prasīt pieteicējai izmaksāt tieši tādus pašus kavējuma procentus, kā pieteicēja pieprasīja no SIA „/Nosaukums A/".

No /pers. C/ paskaidrotā tiesas sēdē izriet, ka 2011. gada 9. februāra un 24. februāra pavadzīmēs norādītās iekārtas viņš pasūtīja, jau zinādams, ka 2011. gada 12. janvāra līgumā norādīto iekārtu SIA „/Nosaukums A/" viņam nevarēs piegādāt. Tajā pašā laikā no pretenzijā norādītā izriet, ka vēl 2011. gada 15. aprīlī pieteicēja no SIA „/Nosaukums A/" pieprasīja 2011. gada 12. janvāra līgumā minētās iekārtas piegādi, kaut gan pati par to atbilstoši līguma noteikumiem nebija samaksājusi.

Ņemot vērā minēto, apgabaltiesa secina, ka pieteicējas paskaidrojumi par darījumiem un noformētie dokumenti ir pretrunīgi. Apgabaltiesa uzskata, ka visticamāk starp pieteicēju un SIA „/Nosaukums A/" ir pastāvējušas vēl kādas citas vienošanās, par kurām tiesai nav zināms. Uz to norāda arī /pers. L/ paskaidrotais, ka ar saimniecisko darbību SIA „/Nosaukums A/" viņš nodarbojās, pieteicēja bija tās darījumu partnere, tajā pašā laikā nesniedzot konkrētus paskaidrojumus par šo darījumu norisi, bet norādot, ka darījumus neatceras un savu parakstu uz darījumu dokumentiem neatpazīst. Šādu paskaidrojumu tiesas ieskatā /pers. L/ ir sniedzis ar mērķi izvairīties no atbildības par faktiski nenotikušu darījumu noformēšanu, jo apstākļos, kad ar pieteicēju SIA „/Nosaukums A/" noformēja darījumus par vairākiem desmitiem tūkstošu latu, nav rodams saprātīgs pamatojums, kāpēc tikai nedaudz vairāk kā gadu pēc darījumu noformēšanas /pers. L/ par šiem darījumiem sīkāk neko nespēj paskaidrot.

[15] Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus un izvērtējot tos kopsakarā ar pārējiem VID iegūtajiem pierādījumiem, apgabaltiesa secina, ka VID pamatoti apšaubīja pieteicējas un SIA „/Nosaukums A/" noslēgto darījumu norisi atbilstoši noformētajiem dokumentiem.

Bez tiesas iepriekš vērtētajiem pierādījumiem VID ir arī konstatējis, ka ar abās pavadzīmēs norādītajiem transportlīdzekļiem pavadzīmēs norādīto preču pārvadājumi nav veikti, to pareizi atzina arī pirmās instances tiesa (sk. [4.4] punktu), pirmās instances tiesas sēdē to apstiprināja arī liecinieks /pers. L/. VID arī konstatējis, ka nav gūts apstiprinājums SIA „/Nosaukums A/" saimnieciskajai darbībai tās deklarētajā un pavadzīmēs norādītajā adresē; uz SIA „/Nosaukums A/" juridisko adresi nosūtītā korespondence tika nosūtīta atpakaļ VID; /pers. L/ paskaidrojumā norādītais /pers. J/ nav deklarēts kā SIA „/Nosaukums A/" darba ņēmējs; SIA „/Nosaukums A/" /datums/izslēgta no VID ar PVN apliekamo personu reģistra sakarā ar PVN deklarāciju neiesniegšanu; SIA „/Nosaukums A/" 2011. gada pirmā pusgada PVN deklarāciju VID neiesniedza, tādējādi nedeklarējot darījumus ar SIA „Hoļda", bet 2010. gada ceturtā ceturkšņa PVN deklarācijā SIA „/Nosaukums A/" nav uzrādījusi piegādes un iegādes darījumus.

Apgabaltiesa atzīst, ka minētie pierādījumi ir attiecināmi uz SIA „/Nosaukums A/", nevis uz pieteicēju, bet izskatāmajā lietā tie ir vērtējami kā netiešie pierādījumi. Lai atbilstoši likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10. panta pirmās daļas 1. punktam varētu noskaidrot, vai pieteicēja saņēmusi pakalpojumu tieši no SIA „/Nosaukums A/", ir neiespējami neņemt vērā šo darījumu partneri raksturojošo informāciju, kas vērtējama kopsakarā ar pārējiem lietā iegūtajiem pierādījumiem. Arī saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 23. panta 14. daļu nodokļu administrācija nosaka nodokļa maksājuma apmēru, ņemot vērā nodokļu maksātāja atsevišķa darījuma vai darījumu kopuma ekonomisko saturu un būtību, nevis tikai juridisko formu. Tātad, vērtējot nodokļu maksātāja iegrāmatotos darījumus, ir nepietiekami aprobežoties tikai ar to, vai darījumi ir juridiski pareizi noformēti, bet ir nepieciešams izvērtēt arī darījumu ekonomisko būtību, ko iespējams izdarīt, vērtējot visus VID noskaidrotos apstākļus par pieteicējas darījumu partneri. Administratīvā apgabaltiesa secina, ka iepriekš norādītie netiešie pierādījumi saskan ar tiesas iepriekš secināto, ka konkrētie darījumi starp pieteicēju un SIA „/Nosaukums A/" nav notikuši.

Apgabaltiesa arī secina, ka pieteicējas iesniegtais K. Ketnera atzinums (*lietas 32.-61. lapa*) nav vērtējams kā pierādījums, jo tas nesniedz ziņas par lietā noskaidrojamiem faktiem, tas satur tikai tiesību normu atstāstījumu, skaidrojumu par to piemērošanu, atsauces uz tiesu spriedumiem. Lietā nav strīda par piemērojamām tiesību normām, bet gan par lietā esošo pierādījumu novērtējumu.

Līdz ar to, izvērtējot visus lietā iegūtos pierādījumus kopsakarā, apgabaltiesa uzskata par pierādītu to, ka pieteicēja no SIA „/Nosaukums A/" preces nav saņēmusi un konkrētie darījumi starp pieteicēju un SIA „/Nosaukums A/" nav notikuši.

[16] Pieteicēja uzskata, ka apstrīdēto darījumu faktisko esību apstiprina tas, ka nopirktās iekārtas pieteicēja izmanto savā saimnieciskajā darbībā, ko iespējams konstatēt pieteicējas telpās.

Tomēr apstāklis, ka pieteicējas rīcībā ir pavadzīmēs norādītās preces, automātiski nenozīmē, ka tās saņemtas tieši no SIA „/Nosaukums A/". Saskaņā ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10. panta pirmās daļas 1. punktu tas ir tikai viens no nosacījumiem priekšnodokļa atskaitījumu veikšanai. Ja lietā ir iegūti pierādījumi, kas objektīvi ļauj apšaubīt, ka preces ir saņemtas tieši no rēķinā norādītās personas, kā tas ir konkrētajā gadījumā, tad pretēji pieteicējas viedoklim ne VID, ne arī tiesai nav jāvērtē, kas ir patiesais šo preču piegādātājs. Tas atzīts arī administratīvo tiesu praksē (*sk. Augstākās tiesas 2014. gada 11. novembra lēmuma Nr. SKA-1021/2014 9. punktu*).

[17] Novērtējot pieteicējas ar SIA „/Nosaukums A/" noformēto darījumu būtību, apgabaltiesai nerodas šaubas par to, ka darījumi noformēti ar mērķi gūt nepamatotas fiskālas priekšrocības atskaitāmā nodokļa veidā. Ņemot vērā summas, par kādām noformēti strīdus darījumi, un /pers. L/ vispārīgi paskaidroto, ka SIA „/Nosaukums A/" galvenā preču un pakalpojumu saņēmēja bija pieteicēja, tajā pašā laikā nesniedzot paskaidrojumus par šo darījumu norisi, tiesas ieskatā visticamāk šajā gadījumā tieši SIA „/Nosaukums A/" ir rīkojusies PVN izkrāpšanas nolūkā. Taču, ņemot vērā [14] punktā konstatēto, apgabaltiesa uzskata, ka pieteicēja nevarēja nezināt to, ka tā piedalās tādu darījumu noformēšanā, kuri faktiski ar konkrēto darījuma partneri nav notikuši, un pieteicējai bija jāapzinās, ka tā iesaistās krāpnieciskās darbībās, kuru mērķis ir fiskāla labuma gūšana no valsts budžeta. Lietā iegūto pierādījumu kopums liecina, ka pieteicēja nevarēja neapzināties, ka savos grāmatvedības dokumentos par darījumu ietver nepatiesu informāciju. Pieteicēja zināja vai vismaz tai vajadzēja zināt, ka dokumenti par preču saņemšanu noformēti ar personu, kas faktiski tās nav piegādājusi, tāpēc pieteicējai nebija tiesību uz priekšnodokļa atskaitīšanu par šiem darījumiem.

[18] Ņemot vērā minēto, apgabaltiesa secina, ka pieteicējai pamatoti saskaņā ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 35. panta pirmo daļu, likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32. panta pirmo, otro, piekto un septīto daļu un 29. panta otro daļu noteikts pienākums iemaksāt budžetā PVN Ls 5 404,90, nokavējumu naudu Ls 897,21, kā arī samazināts pieteicējai no budžeta atmaksājamais PVN par Ls 2 075,10 un noteikta kopīgā soda nauda Ls 1122.

[19] Apgabaltiesa uzskata, ka pirmās instances tiesa nepietiekami ieguva un nepietiekami izvērtēja lietā esošos pierādījumus. Taču tā kā pirmās instances tiesa tāpat kā apgabaltiesa pieteikumu noraidīja, kopumā pirmās instances tiesas spriedums atzīstams par pamatotu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309. pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

Noraidīt SIA „Hoļda" pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2012. gada 20. septembra lēmuma Nr. 22.4.8/74705 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja I. Amona
Tiesneses S. Gintere
V. Zommere